

13. V. 1907 г.

p_K59A_006025

Берлин

Сладка женице, в онзи деншната илюстрована карта /Салома/ ти писах набърво, че затвореното ти писмо от 8 т.м. съм получил. Сега ще ти отговоря на въпросите, които ми дадавах. Преди сичко: бъди безстрашна и смела, когато репетираш "Мадам Сан-жен", никакво внимание не обръщай на това, каквото се говори зад кулисите, за теб и за играта ти. Ще има мнозина, които ще следят с голям интерес репетициите, ще гледат да ловят слабите страни, за да имат материал за клюки, но ти плъй и продължавай да репетираш със същата вяра. Вяра, вяра да имаш. Никога да не губиш вяра, че си интелигентна артистка, че си високоталантлива, че имаш силен темперамент и дълбоко прочувствено схващане. Имай вяра, че ще биеш сички, че с труд ще бъдеш първа сила в театъра ни и нищо друго да не те смущава. Даже и Шмаха да не режисира пиесата, пак да не те е грижа. Ти се помъчи на свои плещи да изнесеш този тежък товар. Най-главното нещо да пазиш на сякъде да бъдеш лека, подвижна и проста. Простота и нищо повече. Ти не изпълнявай сичките увехтели приеми на Шмаха, останали от декламаторската му школа. Бъди винаги весела, за да репетираш добре. Ах, да съм сега там, че аз да те режисирам. Сега, когато тука вече видях как се играе! Главното обстоятелство: търси се възможни интонации, т.е. варирай с гласът си колкото можеш повече. Изказвай радостта си не громко и кресливо, а плачът тих и задушевен. Този начин на изказване, тези чувства ще ти дават настроение и ще изпълниш ролята си меко, тихо /даже и в най-патетическите места/ и задушевно. Пази това правило и ще спечелиш много. Нека другите - партньорите, играят ~~и нека~~ както знаят /чуят/, ти играй тихо, понякога с шепот, после усиливай гласа постепенно,

но да не дохождаш до крясък, намери места, дето да говориш тихо, слог по слог, в един тон по цели предложения и по този начин твоята игра ще изпъкне, ще бъде много по-художествена от партньорите ти.

И тъй - пожелавам ти весело репетиране, щастливо игране на представлението - спокойствие и не бързо говорене.

Картички за жалост няма, защото тук тази пиеса не е играна от никоя трупа. Питам у най-големия магазин, дето има сички карти и разни сергии, но от Мад. С.Жен - няма. Нищо, ще мине и без тях, мисля аз. Сега играете вече Разбойници. Четох в "Ден". - тук го получава Мишайков. И вероятно към 18 - 20 т.м. ще ида Мад.С.Жен? Щом се играе, да ми пишеш още на другия ден: как те посрещна публиката и ти как се чувствуваше през време на представлението.

2. Хазайката ми е вече предупредена, тя вероятно ще увеличи наемът на 40 - 45 марки. Сега плащам 35 мар. Но, нищо още не ми е казала. Тя няма нищо против, че ще живеем заедно два месеца. Ти не се грижи за това. То е лесна работа.

3. Билет за идване до Берлин и връщане в София оттук ще ти извадя. Ще струва сичко 122 м, 20 пф., а те са 150 лева наши пари, а ако пътуваш като мен ще платиш 184 лв, значи с 34 л разлика. И то не е малко. Сега остава на теб да ми пратиш пари, ако имаш и ще ти купя билет, като едновременно ще ти наредя план: де да спиращ, де ще става пересядка и т.н.

Ако 120-тых лева, отделени за път, си накарнила, ти можеш да добавиш от ония 80 лева, които отделихме за общата полица /Свобд. театри/ и да ми пратиш към 20 т.м. пари, та аз да ти изпратя билета към края, за да можеш навреме да тръгнеш. И като получиш заплатите, отдели 80 лева за полицата, предай ги на Сто

чев, нека си блъска главата с тях. Понеже времето минава, дано докато получи отговор на това си писмо ти вече да знаеш кога ще се затвори еще сезонът ви и ми пиши.

4. Дрехи. Земи си бялата рокля с високия колан. Земи кафявата рокля, земи тантелената блуза и си ший, ако имаш пари, разбира се, една бяла копринена или пък бледосиня. Шапки, ако имаш, земи 2, една за празник, друга за делник. Ако нямаш едно от двете, то тук ще си купиш. Аз искам оттук да ти купя един летен - есенен жекет, има чудесни фасони. Ако донесеш повече пари, и то ще стане. Освен горните две рокли, земи си и сичко друго: фусты, горни - долни, блузи и др. дреболии, колкото събере куфара. Но багаж, освен дългата кутия и кутията за шапки да не земаш нищо. Ако дългата рекля кутия е разнебитена, прати я в театъра на дърводелецът Стефан, той ще я стегне. Кажу на Димитър - реквизитора, да дойде да я вземе, той ще направи това.

Сега няколко думи за театра.

Видях "Аглавена и Силезера" и останах със същото очарование, както от първите две. Играта на артистите ^есе тѣй равна, тиха, задушевна. Даже и в такава класическа пиеса, като "Гигес и неговия пръстен" - те играят тѣй реално, тѣй чисто и модерно, та те карат да се унисаш. Като се спазват известните класически пози, движения и мезансцени, се пак те изкарват от тази пиеса нещо силно, много ефектно, макар че играят тихо, в полутонове и при най-патетическите места пак не викат. Декорациите в Аглав. и Силез. са особени. Няколко сцени декорацията е само от плюш - кафяв цвят. Наместо стени, направени от черчевета обковани с киневир и боядисан, има спуснати завеси от плюш, които служат и за стени и за врати. А друга една сцена, т.е. две сцени се играха при декорация от следущите аксесуари: отгоре namесто облак

са спуснати на гъсто зелени тълоче, краищата на които имат на-
зъбен вид. В дредата тя образуват една арка, алея и в дъното
има емяна стена, зад стената ясно, чисто небе. Ах, това беше
вълшебна обстановка. Актьорът може от съкяде да влезе и да изле-
зе, защото кулиси няма и има безчислено много проходи, образува-
ни от спуснатия отгоре тъл. И въобще в този театър няма в никоя
пиеса кулиси. Сичко това ти трябва да го видиш, та тогава да
имаш едно представление за делото и играта.

Засега, мило ми пиленце, аз искам да свърша. Ще чакам с
нетърпение от теб писмо. Когато се умориш от репетиции, сядай да
ми понаписваш по нещичко, докато си починеш. Но, още еднаж ти
казвам: не обръщай внимание на нищо! Върви напред! Светът е пъ-
лен с мерзавци и с спънки, но работливият и силният по дух чо-
век не трябва от нищо да се бои и да върви напред, напред!

Целувам те горещо, горещо, мое мило и хубаво пиленце. Ча-
кам те с нетърпение и съм готов, като дойдеш - да те изям! Ца-
луни Оленцето. Поздрав на сички в къщи.

Вечно твой Нася.

След 1 час ще бъде на Каммершпийле. Ще гледам за втори
път "Пробужд. на пролетта".